

Ikääntyvät vieraskieliset

Helsinki on monikielinen kaupunki, jossa puhutaan yhteensä noin 139 kieltä. Kaupunki moninaistuu kielellisesti ja kulttuurisesti yhä kiihtyvällä tahdilla. Helsinki kohtaa samanaikaisesti kaksi toisiinsa linkittyvää megatrendiä: kasvava muuttoliike ja väestön ikääntyminen.

Vieraskielisen väestön kasvaessa myös ikääntyvien määrä lisääntyy nopeasti. Vuoden 2021 lopussa helsinkiläisistä 114117 henkilöllä oli rekisteröity äidinkieleksi jokin muu kuin suomi, saame tai ruotsi. Yleisimpiä kieliä ovat venäjä, somali, viro ja arabia. Ikääntyviä, yli 55-vuotiaita, vieraskielisiä helsinkiläisiä on hieman alle 15 000. Helsingin seudun vieraskielisten väestöennusteen mukaan (2018-2035) vieraskielisten eläkeikäisten väestöosuus kolminkertaistuu vuoteen 2035 mennessä.

Helsinkiin tulisi perustaa monikielinen seniorikeskus, jossa olisi maahanmuuttajien kieliä puhuvia lääkäreitä, hoitohenkilökuntaa ja sosiaalityöntekijöitä sekä ymmärrystä kieli- ja kulttuuritaustojen moninaisuudesta. Seniorikeskuksessa olisi tarjoilla palveluasumista, päivätoimintaa eri kielillä, ja avointa, vieraskielisille kaupunkilaisille soveltuvaa, palvelukeskustoimintaa. Kukaan tuskin haluaisi hankkia paikan äidilleen tai isälleen palvelutalosta, jossa vanhemmat eivät pysty kommunikimaan henkilökunnan kanssa. On erityisen tärkeää, että ikäihminen saa tietoa ja hoivaa juuri omalla kielellään ja asiat tulevat oikein ymmärrettyä. Oikea-aikaiset ja soveltuvat palvelut vähentävät mm. mielenterveyspalveluiden, erikoissairaanhoidon, ja sosiaalipalveluiden kuormitusta, sekä stressiä ja toimintakyvyn ennenaikaista heikkenemistä.

Iän ja muistiongelmien myötä ihminen usein unohtaa kaikki oppimansa kielet ja muistaa vain äidinkieltänsä. Tämän vuoksi ikääntyvien palveluissa on huomioitava kielellinen saavutettavuus. Kanadan Ontariossa, Sudbryn kaupungissa tutustuin Finlandia-palvelutaloon, jonka asukkaat ovat suomalais-taustaisia. Ruotsissa on niin ikään monta hoivakotia, missä hoidetaan ikääntyneitä suomalaisia, jotka eivät enää osaa tai muista ruotsinkieltä.

Ikääntyvät vieraskieliset ovat yhteiskunnassa näkymättömiä, ja heille kasaantuu monia riskitekijöitä ja huono-osaisuutta esim. terveyserot, pienituloisuus, eläkeläisköyhyys, sosiaalisten verkostojen vähäisyys ja syrjintä palveluissa. Kansanvälisten tutkimusten mukaan maahanmuuttajaväestössä esiintyy enemmän muistihäiriöitä ja -sairauksia, mutta niitä alidiagnosoidaan verrattuna valtaväestön iäkkäisiin.

Tasa-arvon ja hyvinvoinnin edistämisen vuoksi tulee perustaa paikka, jossa vanhat ihmiset tuntevat olonsa turvalliseksi ja tulevat kohdatuksi arvokkaina yksilöinä. Tämä tunne on mahdollista ympäristössä, jossa voi puhua yhteisellä kielellä henkilökunnan ja muiden käyttäjien kanssa.

Me allekirjoittaneet valtuutetut edellytämme, että kaupunki selvittää mahdollisuudet tukea monikielisen seniorikeskuksen perustamista esimerkiksi yhteistyössä järjestöjen tai yhdistysten kanssa.

Helsingissä 21.09.2022

Helal Fardoos

Varajäsen

Sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä

(1 + 25 allekirjoitusta)

Gebhard Elisa

Asko-Seljavaara Sirpa

Miettinen Nina

Kauppila Elina

Biaudet Eva

Hiltunen Titta

Kärkkäinen Eeva

Torsti Pilvi

Nevanlinna Tuomas

Sauri Pekka

Majok Ajak

Koskela Minja

Karimy Zahra

Valkama Meri

Hagman Sandra

Huff Shawn

Lindgren Minna

Kolehmainen Laura

Nuorteva Johanna

Månsson Björn

Ahmed Mahad

Yanar Ozan

Vepsä Sinikka

Ahde Hilikka

Harjanne Atte